

Kolejny krwawy atak islamistów w Nigrze

Krzysztof Danielewicz

Security
in practice

Kolejny krwawy atak islamistów w Nigrze

Opracował: dr Krzysztof Danielewicz, 4.01.2021 r.

Nowy rok zaczął się bardzo tragicznie dla Nigru. W sobotę 2 stycznia 2021 r. doszło do ataku na ludność cywilną w rejonie Tillabéri. Nieznani sprawcy, podzieleni na dwie kolumny, jednocześnie napadli na położone od siebie w odległości siedmiu kilometrów dwie wsie – Tchoma Bangou i Zaroumdareye – i zamordowali co najmniej 100 osób, a ponad 70 innych zostało rannych[1].

Przypuszczalnie był to odwet za wcześniejsze zabicie dwóch uzbrojonych członków grup zbrojnych przez mieszkańców wsi[2]. Według przedstawicieli władz ze stolicy kraju Niamey sprawcy najprawdopodobniej przybyli z Mali. Według różnych źródeł w Tchoma Bangou miało zginąć co najmniej 50 osób[3], a 17 odnieść rany, natomiast w Zaroumdareye zabito 30 osób[4]. Obie wsie są zlokalizowane około 120 km na północ od stolicy kraju. W ataku rannych zostało łącznie około 75 osób, z których część została ewakuowana do Niamey i Ouallam na dalsze leczenie.

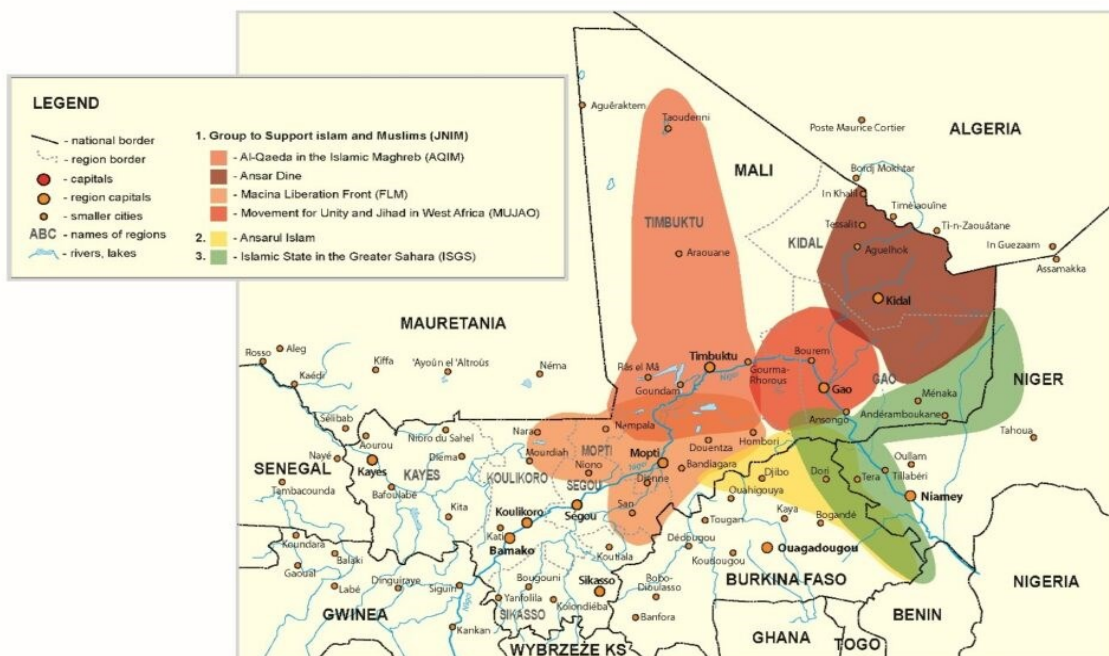
Tego najtragiczniejszego w skutkach od wielu lat ataku w Nigrze dokonano w jednym z najbiedniejszych regionów kraju, leżącym na granicy z Mali i Burkina Faso, w którym

dochodzi do tarć pomiędzy operującymi tam różnymi grupami zbrojnymi, powiązanymi z Grupą Wspierania Islamu i Muzułmanów (JNIM – The Groups for Support of Islam and Muslims)[5] i Państwem Islamskim Wielkiej Sahary (ISGS – Islamic State in the Greater Sahara)[6]. Od stycznia został wprowadzony zakaz wjazdu na motorach w rejon Tillabéri, co ma poprawić skuteczność działań sił bezpieczeństwa i identyfikację potencjalnych napastników, ponieważ jest to podstawowy środek transportu grup zbrojnych[7].

Wcześniej, 21 grudnia, w Tillabéri śmierć poniosło siedmiu żołnierzy Nigru, a w regionie Diffa, w południowo-wschodnim Nigrze, zmasakrowano 34 cywilów. Poza Al-Kaidą i ISIS w Nigrze operuje także Boko Haram, szczególnie na pograniczu z Nigerią – 12 grudnia członkowie tej organizacji zabili 34 osoby we wsi Toumour[8].

Atak na cywilów pokrył się z ogłoszeniem wyników pierwszej tury wyborów prezydenckich, w których zwyciężył były minister spraw wewnętrznych Mohamed Bazoum, zdobywając 39% głosów. W drugiej turze, mającej odbyć się w lutym, zmierzy się on z byłym prezydentem Mahamanen Ousmanen, który zdobył 17% głosów[9].

Rejony operowania ugrupowań zbrojnych na Sahelu

Mapa. Rejony operowania różnych grup zbrojnych w Mali, Burkina Faso i Nigrze. Kinga Kierzkowska, na podstawie: <https://www.iiss.org/blogs/analysis/2019/06/conflicts-in-mali>, 12.01.2020.

Ataki w Nigrze nasilają się pomimo podejmowanych przez nigeryjskie siły bezpieczeństwa oraz środowisko międzynarodowe prób przeciwdziałania takim zdarzeniom. Islamiści uderzają zarówno w cele wojskowe, jak i cywilne. 9 stycznia 2020 r. napadli na bazę wojskową w Nigrze w mieście Chinagodrar, w wyniku czego śmierć poniosło 89 żołnierzy nigeryjskich. Napastnicy zostali wypłoszeni przez francuskie lotnictwo, w przeciwnym razie mogłoby zginąć więcej osób^[10]. Niespełna miesiąc wcześniej, w grudniu 2019 r., w Inates grupa powiązana z ISGS^[11] zabiła 71 żołnierzy Nigru^[12].

Islamiści działają z reguły w sposób bardzo dobrze skoordynowany i przemyślany. W trakcie ataku w Inates napastnicy w pierwszej kolejności zniszczyli środki łączności, co miało uniemożliwić wezwanie wsparcia^[13]. Do samobójczych zamachów wykorzystali motocykle, moździerze oraz kilka samochodów wypełnionych materiałem wybuchowym. Baza została na pewien czas opanowana przez napastników, a następnie odbita przez wysłane siły nigeryjskie. Zanim jednak napastnicy opuścili bazę, przejęli wiele egzemplarzy broni, amunicji oraz 16 samochodów^[14]. Według oświadczenia przedstawiciela Państwa Islamskiego podczas ataku zginęło ponad 100 żołnierzy, a wielu innych odniosło rany^[15].

Liczba ataków dokonywanych przez JNIM i ISGS w Burkina Faso, Mali i Nigrze wzrosła pięciokrotnie od 2016 r., osiągając poziom 4000 zabitych w 2019 r. Pomiędzy listopadem 2018 r. a marcem 2019 r., tj. w ciągu pięciu miesięcy, według The Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) nastąpił gwałtowny wzrost poziomu przemocy w rejonie Sahelu oraz liczby ofiar śmiertelnych. Zginęło tam prawie 5000 ludzi, zanotowano także 1200 incydentów związanych z przemocą. Stanowi to wzrost o 46% i 31% w porównaniu do tego samego okresu rok wcześniej. Ponad 2100 ofiar to cywile. Porównując z tym samym okresem rok wcześniej, od listopada 2018 r. do marca 2019 r. liczba ataków skierowana przeciwko cywilom wzrosła o 7028% w Burkina Faso, 500% w Nigrze i 300% w Mali. Według ACLED śmierć poniosło 4776 osób w rejonie Sahelu pomiędzy 1 listopada 2018 r. a 23 marca 2019 r. Tylko w lutym 2019 r. w trakcie 390 zdarzeń zabito 1068 osób. Doszło też do 724 zamachów na cywilów, co spowodowało 2151 ofiar. W Burkina Faso liczba incydentów pomiędzy grupami zbrojnymi wzrosła o 200% w porównaniu z latami 2017-2018. W Nigrze w ciągu pięciu miesięcy w wyniku walk pomiędzy ugrupowaniami zbrojnymi zabito 452 osoby (wzrost o 1574%). Liczba ofiar wzrosła również w wyniku operacji skierowanej przeciwko Boko Haram. Odnotowano też o 600% więcej zdarzeń przeciwko cywilom w porównaniu z latami 2017-2018: 63 ataki i 78 ofiar (wzrost o 500%). W Mali było 145

incydentów zbrojnych skierowanych przeciwko cywilom, co skutkowało liczbą 547 ofiar. Był to wzrost o 150% incydentów i 311% ofiar^[16].

[1] *At least 100 die in Niger attacks blamed on jihadists*, „Reuters”, 3.01.2021, <https://www.theguardian.com/world/2021/jan/02/at-least-70-killed-in-suspected-islamist-attacks-in-niger>, 4.01.2021.

[2] Za zabicie mieli odpowiadać młodzi członkowie nowo sformowanych sił samoobrony przed grupami zbrojnymi operującymi w regionie. *Niger: More than 100 dead civilians in village attacks*, „DW”, 3.01.2021, <https://www.dw.com/en/niger-more-than-100-dead-civilians-in-village-attacks/a-56117342>, 4.01.2021.

[3] Według „France24” we wsi Tchoma Bangou zginęło co najmniej 70 osób. *Scores killed in suspected militant attacks in Niger*, „France24”, 3.01.2021, <https://www.france24.com/en/africa/20210103-at-least-70-killed-in-attacks-on-two-niger-villages-security-source>, 4.01.2021.

[4] *Dozens of civilians killed in Niger gun attacks*, „Al Jazeera”, 3.01.2021, <https://www.aljazeera.com/news/2021/1/3/gunmen-kill-dozens-in-niger-attacks>, 4.01.2021.

[5] Lokalna nazwa Al-Kaidy.

[6] Lokalny oddział Państwa Islamskiego – ISIS.

[7] *Dozens of civilians killed...*

[8] *At least 100 die in Niger attacks...*

[9] *Scores killed in suspected militant...*

[10] M. Aksar, *Niger army base attack death toll rises to at least 89: security sources*, „Reuters”, 11.01.2020, <https://www.reuters.com/article/us-niger-security/niger-army-base-attack-death-toll-rises-to-at-least-89-security-sources-idUSKBN1ZA0TH>, 12.01.2020.

[11] Grupa założona w maju 2015 r. przez Abu Walida al-Sahrawiego, byłego członka MUJAO, która weszła w skład al-Mourabitoun. Grupa działała zarówno w Mali, Nigrze, jak i w Burkina Faso, <https://www.iiss.org/blogs/analysis/2019/06/conflicts-in-mali>, 12.01.2020.

[12] *Death toll in Niger army base attack 'rises to 89'*, „Al Jazeera”, 12.01.2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/01/death-toll-niger-army-base-attack-rises-89-200112050947816.html>, 12.01.2020; także: M. Aksar, *Niger Army Base Attack Death Toll Rises to at Least 89: Security Sources*, <https://www.usnews.com/news/world/articles/2020-01-11/niger-army-base-attack-death-toll-rises-to-at-least-89-security-sources>, 12.01.2020.

[13] J. Burke, *More than 70 soldiers feared killed in ambush in Niger*, „The Guardian”, 11.12.2019, <https://www.theguardian.com/world/2019/dec/11/more-than-70-soldiers-feared-killed-in-ambush-in-niger>, 12.01.2020.

[14] C. Weiss, *Islamic State kills dozens of soldiers in Niger*, „The Long War Journal”, 13.12.2019, <https://www.longwarjournal.org/archives/2019/12/islamic-state-kills-dozens-of-soldiers-in-niger.php>, 12.01.2020.

[15] M. Aksar, *Niger – Attaque d’Inatès: Au moins 70 militaires tués et des dizaines portés disparus*, <https://levenementniger.com/niger-attaque-dinates-au-moins-70-militaires-tues-et-des-dizaines-portes-disparus/>, 12.01.2020.

[16] S. Jones, *Press release: political violence skyrockets in the Sahel according to latest ACLED data*, <https://www.acleddata.com/2019/03/28/press-release-political-violence-skyrockets-in-the-sahel-according-to-latest-acled-data/>, 17.01.2020.